

NACRX001OH9S
prvotní identifikátor

Dne: 08.01.2015 Naše značka: NA- 3039-4/12-2014 Vyřizuje/tel.: Hnulíková / 974 847 111

Vaše značka:

ZPRÁVA ZE ZAHRANIČNÍ PRACOVNÍ CESTY

MÍSTO: Budapešť, Maďarsko

ÚČEL CESTY: účast na škole restaurování Advanced-level Workshop in Identification and Conservation Strategies for Color and Digital Prints

ÚČASTNÍCI CESTY: Blanka Hnulíková, 10. oddělení NA

ZPRÁVU PODÁVÁ: Blanka Hnulíková, 10. oddělení NA

NAVŠTÍVENÉ INSTITUCE: Maďarské národní muzeum v Budapešti, 1088 Budapest, Múzeum körút 14-16

TRVÁNÍ CESTY: 13 dní

DATUM VYHOTOVENÍ: 22. 8. 2014

SCHVALUJE: PhDr. Eva Drašarová, CSc., ředitelka Národního archivu

podepsáno elektronicky

TEXT ZPRÁVY ZE ZAHRANIČNÍ PRACOVNÍ CESTY

ČÁST VŠEOBECNÁ:

Škola restaurování *Identification and Conservation Strategies for Color and Digital Prints*, které jsem se zúčastnila, byla druhým ročníkem pokračujícího studia *Advanced-level Workshop* organizovaným the Getty Institute z Los Angeles. Tento ročník byl zaměřen, jak je zřejmé z názvu, na barevné fotografie a digitální tisky. Škola bude pokračovat i příští rok, specializace se zatím řeší. Pokud budu mít příležitost, ráda bych také participovala i v budoucnu.

Každý ročník školy restaurování má svého strategického partnera, letos jím bylo Národní muzeum Maďarska. Muzeum sídlí v krásné historické budově v Budapešti, kde probíhala vlastní výuka. Ubytování bylo zajištěno v hotelu vzdáleném asi 20 minut pěšky od muzea.

Lektory byly Martin Jürgens, Janka Križanová, Sylvie Pénichon a Tram Vo. Martin Jürgens je restaurátor fotografií v Rijksmuseum v Amsterdamu. Jeho oblastí výzkumu, publikování a pedagogické činnosti je historická a současná fotografie a digitální tisk. Jeho nejvýznamnější prací je publikace *The Digital Print: Identification and Preservation*, kterou vydal v roce 2009 the Getty Conservation Institute. Janka Križanová v současné době v The Metropolitan Museum of Art ve výukovém programu Research Scholar. Pracovala v Akademii výtvarných umění v Bratislavě jako asistent. Sylvie Pénichon působí v Art Institute of Chicago jako restaurátorka fotografií. Sylvie také publikuje a přednáší o ochraně a uchování fotografií nejen v USA, ale také v zahraničí. Je autorkou knihy *Twentieth-Century Color Photographs: Identification and Care*. Spolupracuje s the American Institute for Conservation of Historic and Artistic Works (AIC), kde je v současné době předsedkyní sekce Photographic Materials Group. Poslední lektorka Tram Vo je soukromou restaurátorkou fotografií a projektovým specialistou v the Getty Conservation Institute (GCI) v Los Angeles.

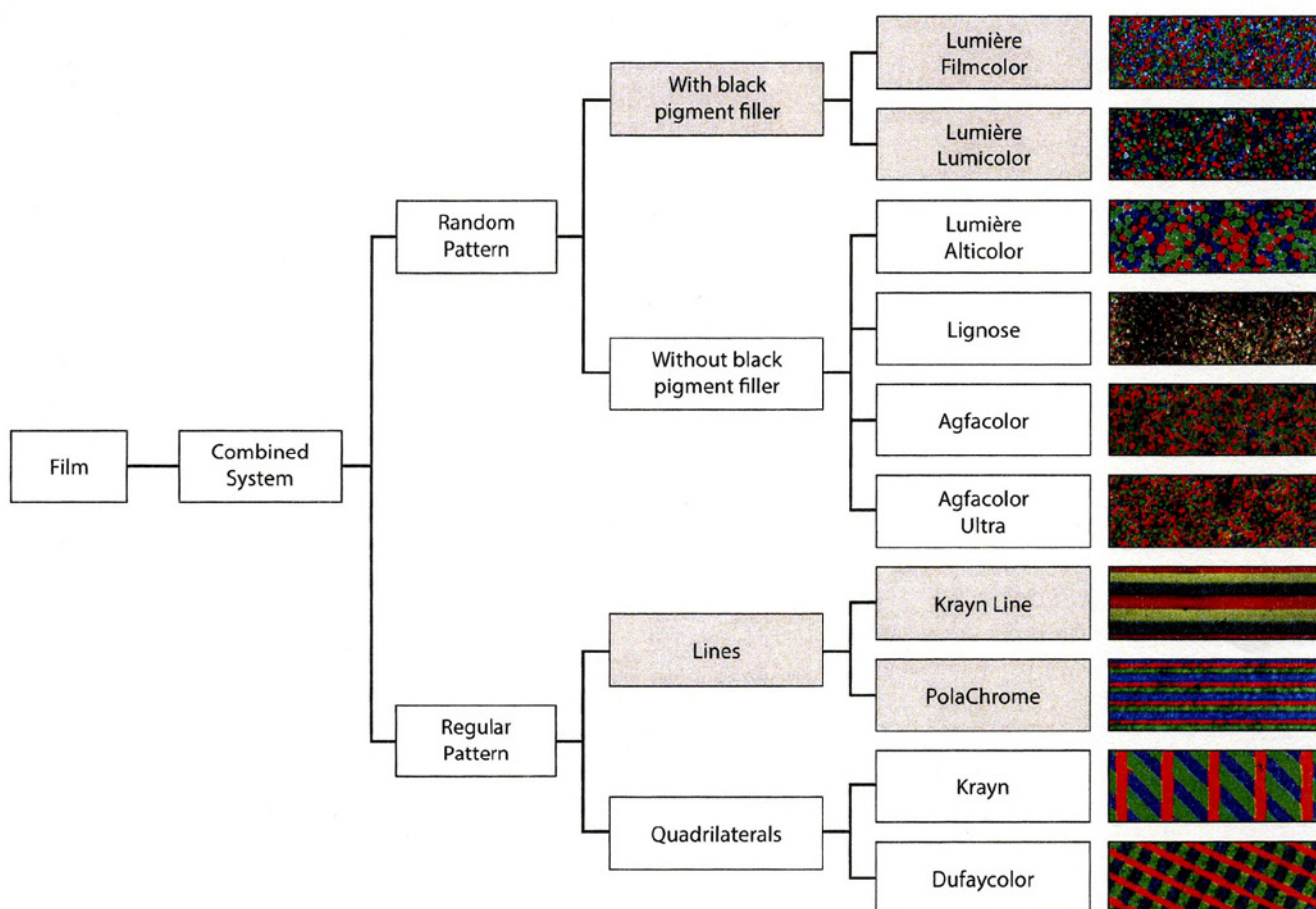
Šestnáct účastníků školy bylo z následujících zemí: Česká republika, Slovensko, Chorvatsko, Slovinsko, Maďarsko, Bulharsko, Polsko, Itálie, Austrálie, Spojené Arabské Emiráty, Irsko a Japonsko. Jednacím jazykem byla angličtina.

ČÁST ODBORNÁ:

Škola restaurování byla rozdělena do dvou tematických bloků. První týden byl zaměřen na barevné techniky vytvářené způsobem vyvolání. Někdy se těmto metodám říká „analogové“ ve smyslu protikladu k digitálním tiskům. Druhý týden byl úzce zaměřen na digitální tisky.

Barevné fotografie

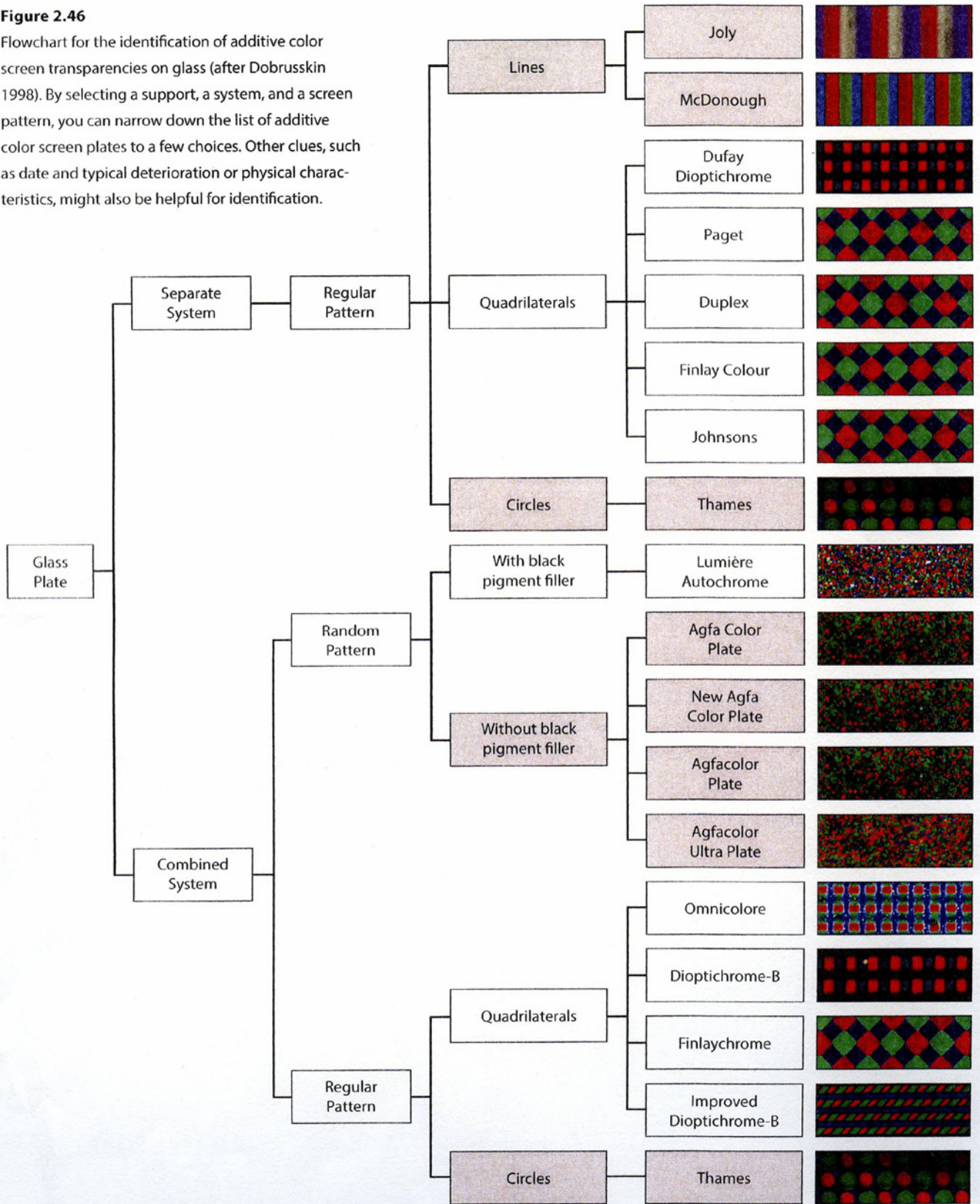
První blok o barevných fotografických technikách vedla Sylvie Pénichon. První barevný experiment zaznamenání barevného spektra byl z roku 1845. Od té doby proběhla řada pokusů. První barevné procesy byly vytvářeny aditivní barevnou skladbou. Později byla použita technika subtraktivního skládání barev s použitím negativu. V celém vývoji byly tyto metody různě střídány. Většina technik měla specifickou strukturu obrazu, která je dobře rozlišitelná v mikroskopu. Na následujících obrázcích jsou nejstarší barevné fotografické techniky rozdělené podle základní podložky a způsobu výroby.

Obrazová dokumentace z knihy *Twentieth-Century Color Photographs: Identification* str. 68.

Figure 2.46

Flowchart for the identification of additive color screen transparencies on glass (after Dobruskin 1998). By selecting a support, a system, and a screen pattern, you can narrow down the list of additive color screen plates to a few choices. Other clues, such as date and typical deterioration or physical characteristics, might also be helpful for identification.

Barevné fotografické metody jsou dělitelné do šesti hlavních skupin:

1. Aditivní barevný obraz v angličtině označované jako Additive Color Screens
 - a. příklady: Joly proces, Autochrom, Dufaycolor
2. Pigmentové procesy v angličtině označované jako Pigment Processes
 - a. příklady: Colour Snapshots, Tri-Packs, Tri-Color Carbro, Ozobrom
3. Procesy imbibovaných barviv (barvivo v roztoku) v angličtině označované jako Dye Imbition Processes
 - a. příklady: Pinatype, Jos-Pé, Uvatype
4. Chromogenní fotografické procesy se spojením barviv v angličtině označované jako Dye Coupling Processes
 - a. příklady: Kodachrom Tri-Pack, Ilfochrom, Ilford Colorslide
5. Procesy chemických změn barviv (bělený přímý pozitiv) v angličtině označované jako Dye Destruction Processes
 - a. příklady: Uto, Utocolor, Casparcolor, Katachromie
6. Procesy s migrujícími barviv (většinou tepelný gradient) v angličtině označované jako Dye Diffusion Processes
 - a. příklady: Polacolor, Kodak PR-10, Time-Zero, Kodak Ektaflex

Barevných fotografických metod je velké množství, ale mají jedno společné, jsou citlivé na světlo. Pro dlouhodobé uložení fotografií jsou důležité hodnoty teploty a relativní vlhkosti. Překvapilo mě, že normy doporučují pro barevné materiály nízké hodnoty teploty a relativně malý rozsah hodnot relativní vlhkosti. Dodržení těchto podmínek je však finančně velmi náročné. Například: J-Paul Getty Museum udržuje teplotu 69 °F (20,556°C) ± 3 a relativní vlhkost 50 % ±5%. Instituce National Gallery of Canada používá dva režimy skladování a to: Cool Storage 61°F (16.111°C) / 40% a Cold Storage 39°F (3,889°C)/ 40%, vše s minimálním kolísáním.

Ostatní standardy ukládání a vystavování jsou stejné jako pro světlocitlivý materiál I. kategorie.

Pokud mohu shrnout závěry prvního týdne výuky zaměřené na barevné fotografické procesy, tak pro mou praxi je nejdůležitější naučit se dobře rozlišit jednotlivé procesy (při nich byly použité jiné chemické látky). Považuji za vhodné vytvoření referenční sbírky technik, která by mi pomohla při identifikaci sporných fotografií.

Digitální tisky

Druhý týden školy vedl Martin Jürgens se zaměřením na digitální tisky. V úvodu nás seznámil s pojmem, co je digitální tisk. Tento termín byl užitý již v roce 1921. V té době to označovalo otisk prstu (z latiny). V dnešní době je tento termín spíše chápáný jako zaznamenání obrazové informace z digitálního zdroje, myšleno nějakého souboru. Přesto jsou digitálními tisky označeny tisky, které vznikly přenosem (osvitem) světla a jsou sestaveny z drobných bodů (použití kopírovacích zařízení). S těmito tisky se začínáme potkávat ve fondech a sbírkách, již od třicátých let 20. století. Typická digitální technologie, kdy je obraz světla exponován laserovou technologií, začíná zhruba v sedmdesátých letech 20. století.

V následujícím schématu můžeme vidět různorodost tiskových technik, které se mohou označit jako digitální tisky.

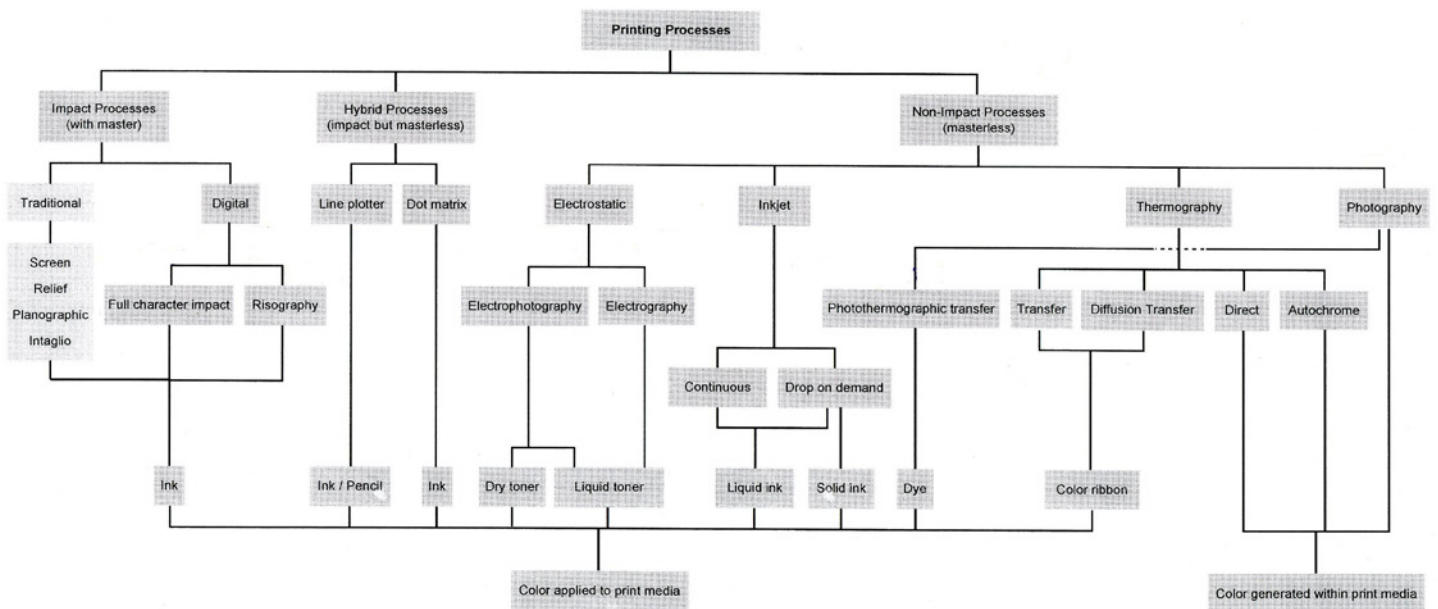

Schéma zpracované Martinem Jürgensem

Pro účely sjednocení informací o digitálních tiscích v charakteru mezinárodního standardu byl vytvořen v AIC (American Institute for Conservation of Historic and Artistic Works) formulář. Formou dotazů autorů uměleckých tisků jsou získány informace, které by měly sloužit archivářům, muzejníkům, kurátorům sbírek a restaurátorům. Dokument je přílohou této zprávy a je také ke stažení na www.conservation-us.org/PIR v různých jazykových modifikacích.

Závěr

Díky absolvování tohoto workshopu jsem získala povědomí o historickém vývoji, technickém zpracování, identifikaci a podmínkách ukládání barevných fotografických technik a digitálních tisků. V oblasti identifikace jsem získala jen základní znalost, hlubší pochopení tohoto problému je možné jen další praxí.

V průběhu pracovní cesty jsem byla v kontaktu s kolegy restaurátory z jiných nejen evropských zemí. S některými kolegy bych ráda dále spolupracovala. Například s kolegy ze Slovinska, Slovenska a Polska.

V roce 2015 bude škola restaurování *Advanced-level Workshop* organizovaným the Getty Institute z Los Angeles pokračovat třetím ročníkem. Pokud to bude možné, ráda bych dále pokračovala. Studium v této letní škole mi umožňuje rozšiřovat si znalosti v oboru restaurování fotografických dokumentů.

Přílohy:

Příloha č. 1: autorský formulář *Photograph Information Record*

Příloha č. 2: uživatelská příručka pro porozumění testování trvanlivosti digitálních tisků vydané Eastman Kodak Company *A Consumer Guide to Understanding Permanence Testing*

Příloha č. 3: uživatelská příručka vydaná Image Permanence Institute, která doporučuje podmínky ukládání pro digitálně vytištěné fotografie *IPI Guide to Preservation of Digital-Printed Photographs*